

kovou podstatu a nelze zejména důvodně říci, jak činí nepřímo stížnost, že zjištěná nebezpečná pohružka byla tu pouhým prostředkem k výkonu násilí ve smyslu § 83 tr. zák. Právem podřadil tudíž nalézací soud dotčené trestné jednání stěžovatelovo skutkové podstatě nejen § 83, nýbrž i § 98 b) tr. zák.

Čís. 661.

Pro pojem úředníka ve smyslu § 101, odstavec druhý a § 104 tr. zák. jest lhostejno, zda služební poměr úředníkův byl upraven smlouvou a byl provisorním, jen když se zakládal na veřejném příkazu a šlo o práce podnikané veřejnoprávním subjektem v zájmu veřejném.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1921, Kr I 540/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 7. dubna 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem brání darů ve věcech úředních dle § 104 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost obžalovaných uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 9 a), 10, věcně jen 9 a) § 281 tr. ř., dovozujíc, že není v tomto případě základního předpokladu skutkové podstaty zločinu dle § 104 tr. zák., která prý vyžaduje, aby jednající osoba byla »úředníkem« v užším slova smyslu, t. j. úředníkem definitivním; obžalovaný V. byl však pouhým kancelářským pomocníkem a B. provisorním civilním strážníkem, oba tudíž jen provisorní státní zaměstnanci, kteří se nestali a nemohli státi definitivními úředníky. Stížnost není odůvodněna. Správné jest, že subjektem zločinu dle § 104 tr. zák. může býti jen úředník, t. j. osoba úřední, kteráž, vykonávajíc svůj úřad, poruší své úřední povinnosti způsobem, v tomto § blíže naznačeným. Avšak úředníkem rozumí zde zákon dle definice, obsažené ve druhém odstavci § 101 tr. zák. každého, kdo mocí veřejného příkazu, přímo nebo nepřímo daného, jest povinen opatřovati práce vlády, ať jest pod přísahou čili nic. Za »vládní práce« sluší pak považovati všechny obory činnosti, jež se podnikají subjekty veřejnoprávními v zájmu veřejném. Patří sem tedy zřízení jak státní tak samosprávné, nechť náležejí do kategorie úředníků, podúředníků či zřízenců a nechť jde o služební poměr trvalý či dočasný, definitivní či provisorní. Nestačil by ovšem poměr založený na titulu soukromého práva, na př. smlouvě pachtovní (a contr. veřejného příkazu). V tomto případě jest zjištěno, že oba obžalovaní byli dozorčími orgány úřadovny pro potírání lichvy potravinami v Čechách, tedy zřízení státního úřadu, a to Antonín V. jako smluvní kancelářský pomocník policejní, Josef B. jako provisorní civilní policejní strážník. Oba byli ustanoveni ve službě písemným dekretem, opatření úřední legitimací a vzati do přísahy. Jako dozorčí orgánové měli povinnosti dohlížeti na zachovávání zásobovacích předpisů, stíhati lichvu, vyšetřovati zvláštní případy, jichž zjištěním byli pověřeni, majíce při tom právo vstoupiti do obchodních a provozovacích místností, zásobáren a nahlížeti do obchodních záznamů (§ 17 nař. vlád. ze dne 3. září 1920, čís. 516 sb. z. a n.). O výsledcích své

činnosti byli povinni podávati zprávu buď úřadovně v Praze nebo příslušné politické správě. Jako zřizenci státního úřadu, vybavení tak obšířnou pravomocí, vykonávali oba obžalovaní beze vší pochybnosti svůj úřad ve veřejném zájmu, čili vykonávali z veřejného příkazu práce vlády, byli úředníky ve smyslu §§ 101, odstavec druhý a 104 tr. zák. Při tom jest úplně lhostejno, že služební poměr obžalovaných byl upraven smlouvou a že byl provisorní, rozhodné jest, že se zakládal na veřejném příkazu a že šlo o práce podnikané veřejnoprávním subjektem (státním úřadem) v zájmu veřejném.

Čís. 662.

Ke skutkové podstatě § 3 koal. zák. stačí prostředky zastrašovací nebo násilné vůbec; zločin veřejného násilí dle § 98 tr. zák. vyžaduje pak násilí nebo pohrůžku, která aspoň nepřímo směřuje proti osobě donucované.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1921, Kr I 480/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Písku ze dne 23. února 1921, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločiny veřejného násilí ve smyslu § 83 odstavec druhý tr. zák. a § 98 lit. a) tr. zák.

Důvody:

Ústnímu jednání zrušovacímu bylo vyhrazeno rozhodnutí o zmateční stížnosti obžalovaných, pokud uplatňuje proti odsuzujícímu výroku pro zločin vydírání dle § 98 a) tr. zák. důvod zmatečnosti č. 9 a), správně 10 § 281 tr. ř. Stížnost dovozuje, že obžalovaní, o nichž soud zjišťuje, že se dopustili skutečného násilí na políru Antonínu Č-ovi, obžalovaný František H. mimo to také na Tomáši R-ovi, chtějíce je takto přinutiti, aby se připojili ke stávce — se dopustili svým jednáním v nejhorším případě přestupku dle § 3 zákona ze dne 7. dubna 1870, čís. 43 ř. z., nikoliv zločinu vydírání dle § 98 a) tr. zák., to tím spíše, že v rozsudku není ani blíže uvedeno, v čem záleželo násilné jednání obžalovaných. Z výpovědí účastníků svědků prý vysvítá, že jeden z obžalovaných Č-a pouze uhodil, druhý ho šfouchl, třetí tloukl, čtvrtý holí udeřil a R-a obžalovaný H. rovněž tloukl. Stížnost není odůvodněna. Dle § 3 zákona koal. (na jehož místo nastoupila nyní s platností od 6. září 1921 ustanovení §§ 1 a 2 zákona proti útisku z 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.), dopouští se přestupku, kdo hledí sjednati, rozšířiti nebo provésti výluky, stávkou nebo kartel (§§ 2 a 4 koal. zák.) zastrašováním (na př. nadávkami nebo násilím). K ustanovení v § 98 tr. zák. jest tento předpis v poměru podpůrném; lze ho užití jen tam, kde není těžším trestem ohrožené skutkové podstaty § 98 tr. zák. Oba trestné činy se shodují v tom, že se pachatelé jedná o vynucení určitého jednání neb opomenutí, liší se však kvalitou a intenzitou použitých prostředků. Kdežto ke skutkové podstatě § 3 zák. koal. stačí prostředky zastrašovací nebo násilné vůbec, vyžaduje § 98 tr. zák. násilí nebo pohrůžku, která aspoň nepřímo směřuje proti osobě donucované. V tomto případě zjistil první soud, že všichni 4 obžalovaní se do-